

Pillanatfelvételek egy modern magyar bányatelepről

Magyarország évi széntermelése a második világháború előtt mintegy 9.3 millió tonnát tett ki. A háború pusztítása következtében a termelés 1945-ben a felére csökkent. Az országot újjáépítő hároméves terv utolsó évében, 1949-ben, a széntermelés már 11.5 millió tonnára emelkedett. 1950-ben, az ötéves terv első évében, a szénbányák hozama 13 millió tonnára rúgott.

1954-ben, az ötéves terv utolsó évében 27.5 millió tonna szenet adnak majd a magyar bányák az országnak.

E hatalmas szénmennyiség jelentős részét Magyarország legnagyobb széntelepe, a Vértess és Bakony hegység előterében húzódó nyugatmagyarországi szénterület szolgáltatja. Közel 6000 kalória értékű, jó minőségű szenet termelnek e szénmedence több pontján is. Itt terül el az ország legrégibb szénbányája, Tatabánya, s itt működik a legújabb magyar bányák egyike is: a gyorsan fejlődő Oroszlánybánya.

Oroszlánybánya egyike azoknak a modern bányatelepeknek, amelyeket az ötéves terv adott az országnak. Néhány évvel ezelőtt még kis falu terült el a mai virágzó bányavároska helyén. Jelentéktelen szénbánya működött a község szélén.

A Talajtani Intézet tudósai a nyugatmagyarországi szénmedencét tanulmányozva megállapították, hogy a legdúsabb szénrétegek Oroszlánybánya irányában húzódnak. Tudományos kutatásaik alapján a magyar kormány elhatározta, hogy modern, gépesített bányüzemmel fejleszti Oroszlánybányát.

A határozat gyorsan valósággá vált. Két év alatt gyökeresen megváltozott a bányatelep képe. A domboldalon, ahol nemrégén még bozótos tölgyerdő zöldelt, most piros tetejű családi házakból álló telep húzódik. Fölötte az új vízmű: két víztorony, elektromos szivattyútelep. Kétszáz méter mély kutakból vízvezeték útján kapják a bőséges, egészséges vizet a bányavároska lakói.

Lent a völgyben modern, emeletes, központi fűtéses házak. Kétszobás, fürdőszobás, erkélyes lakásokban élnek itt a dolgozók: a vájárok, a szállító munkások, az értelmiségiek.

Az emeletes házakkal szemközt pázsitos, ápoltságú sétány. Közepén az új, nyolcosztályos általános iskola épülete emelkedik. Benne tágas tantermek, fizikai és kémiai laboratóriumok, tornaterem, rajzterem. Elsőrendű pedagógusok oktatják a fiatalokat, akik tanulmányaikat a közeli Tatabányán lévő bányaiipari technikumban, vagy más középiskolában folytatják majd.

Nem messze a bányavároska központjától, négy modern, szállodához hasonló épület tűnik szemünkbe. Itt találnak otthon az ország más részeiből Oroszlánybányára érkező nőket, fiatal munkások, akik a bányászatot választották élethivatásuknak.

A munkásszállodákban 2—3 ágyas szobák, fürdőszobák, rádióval és könyvtárral ellátott klubtermek várják a dolgozókat. A korszerű gőzkatlanokkal felszerelt konyhában készülő ételeket pincérek szolgálják fel a tágas étkezőhelyiségekben.

Most adták át rendeltetésének Oroszlánybánya új poliklinikáját, amelyet 1.5 millió forint beruházással létesített az egészségügyi minisztérium. Vele szemben fehérlik a vájártanulók otthona, amelyben a bányászhatást elsajátító fiatalok laknak, étkeznek és tanulnak az állam költségén.

Majdnem minden, amit Oroszlánybányán látunk, az elmúlt két év alatt épült, s elég egy további pillantást vetnünk a városka környékére, hogy lássuk a további fejlődés körvonalait.

Az Alkotmány ünnepén, augusztus 20-án, több új emeletes lakóház készült el. 128 bányászcsalád költözött be új otthonába. Az új lakóházak többszomszédságában újabb hét, emeletes munkáslakóház épülő falai emelkednek. Ezekben néhány hónap múlva 228 család talál kényelmes otthonra. Állami élelmiszer- és textilboltok működnek az új házakban. Nemsokára elkészül a napközi otthon és az Állami

Aruház üvegből és betonból épülő patolója, amely nagyvárosias jellegű fogadni Oroszlánybánya főterének.

1.7 millió négyzetméter területen üzemépületek, kulturális, szociális intézmények, lakások ezrei épülnek Oroszlánybányán, amely a városfejlesztési terv keretében 30.000 lakosú, virágzó várossá fejlődik.

Bármily nagy fejlődést látunk is Oroszlánybánya külső képén, még sokkal nagyobb átalakulás következett be az elmúlt évek során a föld alatt, a bányauzemben.

Új fejtési mezőket nyitottak meg, sokszorosára növelték a bánya kiterjedését. A megnövekedett bányában egyre jobban gép-sítik a szénszállítást. Szovjet gyártmányú kaparószalagok, rázócsúzdák és gumiszalagok szállítják el a munkahelyekről a kitermelt szenet. Magyar- és szovjet gyártmányú réselőgépekkel, fúrógépekkel végzik a szénfejtés munkáját. Jó eredménnyel alkalmazzák az óránként 50 csille teljesítményű hatalmas szovjet rakodógépet. Egyre nagyobb számban állítják munkába a magyar találmányú Ajtay—Szilárd-féle szénfejtőgépet és a Kossuth-díjas bányalakatós, Szémann István által feltalált réselőgépet. 30—40 ember többórás kemény munkáját végzi el percek alatt a két gép mindegyike.

Oroszlánybányához hasonlóan az ország többi bányájában is gyors ütemben folyik a gépesítés. 1954-re a szénjövesztést 60%-ban, a munkahelyről való szénszállítást 90%-ban gépesítik.

A gépesítés egyre könnyebbé, s egyúttal eredményesebbé teszi a bányászok munkáját. Oroszlánybánya dolgozói munkájuk fokozásával, a munkaverseny, a takarékosági mozgalom, az újtómozgalom kiterjesztésével hálálják meg a dolgozók államának javuló munkafeltételeiket, emelkedő életszínvonalukat.

A bánya vájárainak 80%-a áll munkaversenyben, 92%-uk tett munkafelajánlást az Alkotmány ünnepe és a szeptember 2-i bányásznapi tiszteletére. Oroszlánybánya hónapról hónapra több szenet ad a magyar iparnak, az ország lakosságának. Termelési tervét túlteljesítve erősíti a magyar népgazdaságot és szolgálja a szocializmus építését, a béke védelmét.